

martie
2014

Nr. 1

Buletin informativ

al Programului comun
de dezvoltare locală integrată

Din cuprins:

- Primăriile țintă ale PCDLI finalizează implementarea proiectelor de consolidare a capacităților administrative
- Conferința națională a primarilor a fost convocată la Chișinău
- Primarii PCDLI au făcut cunoștință cu afacerile locale de succes din Brăviceni, Orhei
- Sergiu Palihovici: „În 2014, ne propunem să transformăm țara într-un șantier de dezvoltare”

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK
DANIDA | INTERNATIONAL
DEVELOPMENT COOPERATION

**UN
WOMEN**
United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

Empowered lives.
Resilient nations.

Mihai Roșcovan
coordonatorul Programului comun
de dezvoltare locală integrată

Dragi colegi și prieteni,

Aveți în față prima ediție a Buletinului informativ al Programului comun de dezvoltare locală integrată 2013-2015, buletin ce conține informații despre activitățile noastre și proiectele realizate în cadrul Programului.

Împreună cu partenerii săi, Programul dorește să îmbunătățească viața oamenilor din toate localitățile Republicii Moldova. PCDLI sprijină Guvernul în implementarea reformei de descentralizare, care, în 2013, a culminat cu aprobarea unui nou sistem de finanțe locale ce va fi aplicat în toată țara din 2015. Continuăm să susținem ministerele de resort în elaborarea strategiilor sectoriale de descentralizare.

La nivel local, dorim să ajutăm localitățile țintă ale Programului să devină primării-model, capabile să ofere servicii de calitate, deschise pentru oameni, în care deciziile importante sunt consultate cu locuitorii, inclusiv cu cei din grupurile vulnerabile.

Vă urez și ne urez succes în acest efort comun!

Comuna Ivancea are o nouă Strategie de dezvoltare social-economică locală

La 17 martie 2014, consiliul comunal Ivancea, raionul Orhei, a discutat și aprobat Strategia locală de dezvoltare social-economică a comunei pentru anii 2014-2017, document elaborat cu sprijinul Programului comun de dezvoltare locală integrată.

Primarul c. Ivancea, Oleg Gașpar, a prezentat obiectivele de dezvoltare a comunei, identificate cu participarea celor trei localități ce fac parte din comună, și incluse în Strategie. Acestea urmăresc integrarea grupurilor vulnerabile în dezvoltarea locală, lansarea unor servicii publice, dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții, precum și consolidarea capacităților administrative ale primăriei.

La ședință au fost invitați consilierii locali, reprezentanții grupurilor comunitare abilitate în cadrul proiectului, funcționari din instituțiile subordonate consiliului comunal și agenți economici locali. Participanții au venit cu precizări și propuneri de îmbunătățire a planului de activități privind realizarea Strategiei. Tot atunci a fost constituit și grupul de monitorizare a implementării Strategiei, din care fac parte reprezentanții APL și ai grupurilor abilitate, locuitori din toate cele trei sate ale comunei.

Ședința consiliului a avut loc în sala nouă, care a fost renovată și echipată cu mobilier și echipament în cadrul proiectului de dezvoltare instituțională a APL, susținut de PCDLI. *(Vasile Cioaric)*

În cadrul colaborării cu Programul, toate cele 30 de localități țintă ale PCDLI au elaborat Strategii de dezvoltare locală. PCDLI promovează o abordare incluzivă și încurajează autoritățile locale să implice oamenii din localitate în luarea deciziilor la nivel local. Strategiile tuturor localităților au fost consultate pe larg cu locuitorii, inclusiv cu reprezentanții grupurilor vulnerabile: femei, vârstnici, minorități.

Proiectele PCDLI din Cărpineni, Hâncești: iluminare stradală și consultarea locuitorilor în luarea deciziilor

Comuna Cărpineni, raionul Hâncești, participă în cadrul Programului comun de dezvoltare locală integrată cu două proiecte de dezvoltare locală. Primul proiect, lansat în luna decembrie 2013, are ca scop sporirea capacității Consiliului Local de a elabora proiecte de decizie în baza colaborării cu cetățenii din Cărpineni. Cu sprijinul financiar al PCDLI, au fost procurate calculatoare și imprimante multifuncționale, care vor permite Consiliului să facă sondaje de opinie în localitate și să consulte deciziile planificate cu toți locuitorii comunei.

Valoarea totală a acestui proiect este de 85 525 de lei, dintre care PCDLI a contribuit cu 62 500 lei, iar primăria - cu 23 025 lei.

Ion Cărpineanu, primarul comunei Cărpineni: „Înainte de a fi ales primar de Cărpineni, toate proiectele de decizie erau elaborate de către primarii anteriori fără implicarea activă a consilierilor și a opiniei publice, adică a locuitorilor din sat. Am elaborat acest proiect pentru a le oferi consilierilor locali suportul tehnic necesar și a face posibilă elaborarea sondajelor de opinie și chestionarelor cu implicarea cetățenilor.”

Cel de-al doilea proiect, realizat în comună cu sprijinul PCDLI, are ca scop diminuarea criminalității în localitate prin instalarea iluminării publice pe două străzi centrale care au înregistrat un număr ridicat de furturi pe timp de noapte. PCDLI a contribuit cu 15 000 de dolari pentru această acțiune, iar comunitatea – cu 63 407 lei.

Sursa articolului este [aici](#).

* Programul comun de dezvoltare locală integrată a adoptat o abordare complexă în lucrul cu localitățile țintă. Funcționarii din cadrul celor 30 de localități sunt instruiți în mai multe domenii specifice: taxe și impozite locale, managementul finanțelor locale, resurselor umane și proprietății publice, și achiziții publice.

* La rândul lor, primăriile au accesat două tipuri de granturi: pentru proiecte mici de consolidare a capacităților administrative (până la 5 000 dolari), și pentru proiecte medii de lansare sau îmbunătățire a unor servicii publice (max. 15 000 dolari), de care vor beneficia toți locuitorii, inclusiv grupurile vulnerabile.

* Zece localități PCDLI vor deveni centre de clustere pentru prestarea unor servicii publice în comun, în grupuri de localități, prin intermediul mecanismului de cooperare intercomunitară.

* În prezent, majoritatea localităților au finalizat implementarea proiectelor de dezvoltare a capacităților, și lucrează asupra proiectelor de servicii.

Ședințele Consiliului comunal Larga pot fi urmărite online!

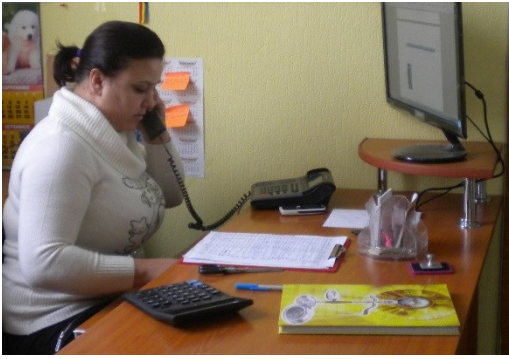
Primăria comunei Larga a decis să folosească grantul de dezvoltare a capacităților administrative într-un mod inedit. Din februarie 2014, ședințele Consiliului comunal Larga pot fi urmărite în direct [pe pagina web a Primăriei](#), și în reluare pe [contul primăriei Larga pe Youtube](#). Echipamentul și programele necesare pentru realizarea transmisiunilor online au fost procurate din grantul oferit de PCDLI.

Ședințele Consiliului comunal, dar și volantele funcționarilor locali și alte întruniri publice, au loc în sala de ședințe a primăriei, renovată, de asemenea, cu susținerea Programului comun de dezvoltare locală integrată.

Costul total al proiectului este de 86 810 lei, dintre care 23 880 lei au fost oferiți de primărie, iar contribuția PCDLI a constituit 62 930 lei.

Sala renovată de ședințe a primăriei Ciuciuleni găzduiește seminare pentru tinerele mămici

La 27 februarie, în sala de ședințe a primăriei Ciuciuleni, raionul Hâncești, a avut loc evenimentul de încheiere a proiectului „Eficientă în activitate: calea sigură spre progresul comunitar”. În cadrul proiectului, funcționarii primăriei Ciuciuleni au primit tehnică și echipament de lucru nou, menit să sporească eficiența lor la locul de muncă. Sala de ședințe a primăriei a fost dotată cu echipament (un notebook pentru prezentări, proiector și ecran mobil) pentru organizarea întâlnirilor și ședințelor de lucru.

În sala renovată se întrunește Consiliul local, iar ședințele Consiliului sunt publice. Periodic, în sala de ședințe sunt organizate seminare tematice pentru grupurile social-vulnerabile. Folosind echipamentul din sală, asistentul social instruieste grupuri mai mari de oameni cum să completeze corect formularele de solicitare a ajutorului social. Tot aici sunt realizate seminare cu agricultorii, dar și lecții și instruiri pentru mamele tinere din localitate, care pot viziona filme tematice și alte materiale multimedia.

Proiectul a avut ca scop sporirea capacității APL pentru prestarea serviciilor publice de calitate, echitabilă și eficientă, locuitorilor comunității, inclusiv grupurilor vulnerabile, și îmbunătățirea condițiilor de lucru ale aparatului primăriei. Valoarea proiectului este de 59 875 de lei, fonduri acordate de Programul comun de dezvoltare locală integrată. *(Constantin Nunu)*

În cadrul Programului comun de dezvoltare locală integrată, primarii localităților țintă au ocazia să cunoască și să aplice cele mai bune practici din domeniul dezvoltării locale atât în ceea ce privește funcționarea APL cât și în privința dezvoltării economice.

În cadrul întâlnirii trimestriale cu primarii PCDLI din 27-28 februarie 2014, edilii au vizitat comuna Brăviceni, r. Orhei, supranumită și „satul fără șomeri”, unde au făcut cunoștință cu câteva afaceri de succes din localitate.

Sergiu Palihovici
Secretarul general adjunct al Guvernului
Republicii Moldova

„Anul 2014 va fi un an record în ceea ce privește oportunitățile de investiții la nivel local, atât din bugetul de stat cât și din alte surse și fonduri aferente: Fondul rutier, Fondul ecologic, Fondul de eficiență energetică, Fondul de dezvoltare regională, și altele. În anul 2014, ne propunem să realizăm în practică sloganul ‘țara în șantier de construcție și dezvoltare’.”

Fragment din interviul acordat agenției Moldpres la 19 februarie 2014. Interviul integral poate fi găsit [aici](#).

Conferința națională a primarilor – for permanent de discuții dintre APC și APL

Primarii tuturor localităților Republicii Moldova și președinții de raioane s-au întrunit, la 14 martie, la Chișinău, la a doua Conferință națională a primarilor.

Organizată de Guvernul Republicii Moldova cu participarea Congresului Autorităților Locale și partenerilor de dezvoltare, cu genericul: „Rolul guvernelor locale în asigurarea procesului de descentralizare, modernizare și integrare europeană a Republicii Moldova”, conferința a avut drept scop consolidarea comunicării dintre guvern și autoritățile locale în privința priorităților de dezvoltare ale Republicii Moldova.

Prezent la conferință, premierul moldovean Iurie Leancă a vorbit despre dezvoltarea locală și regională, care în ultimii ani a beneficiat de o atenție sporită. „Sunteți cei, de a căror efort și implicare depinde bunăstarea comunităților noastre și bunăstarea cetățenilor - și în aceasta este forța dumneavoastră. Aveți puterea să faceți viața oamenilor mai bună, iar Guvernul vă va oferi tot sprijinul necesar”, a declarat prim-ministrul Leancă.

La rândul său, Secretarul General Adjunct al Guvernului, Sergiu Palihovici, a propus crearea unei platforme de dialog direct cu reprezentanții autorităților administrației publice locale de nivelurile I și II, care se va întruni semestrial. „Acest for permanent ne va permite cunoaștem realizările și spiritul inovativ al primarilor în furnizarea serviciilor locale, și va răspunde necesității de a îmbunătăți comunicarea cu colegii, dar și dialogul cu cetățenii”, a spus Sergiu Palihovici.

Programul comun de dezvoltare locală integrată a participat, alături de alte programe ale agențiilor ONU și ale altor organizații donatoare, la o expoziție de proiecte și activități, organizată în cadrul conferinței.

Vedeți [aici](#) comunicatul Guvernului Republicii Moldova despre eveniment.

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) asistă Guvernul Republicii Moldova în procesul descentralizării pentru promovarea autonomiei locale și asigurarea accesului tuturor oamenilor, în special a celor din comunitățile rurale și grupurile vulnerabile, la servicii publice de calitate.

După elaborarea și adoptarea, în anul 2012, a Strategiei naționale de descentralizare, în anii 2013- 2015, Programul se concentrează pe implementarea Strategiei, cu accent pe două direcții-cheie:

- *Îmbunătățirea cadrului de politici și legislativ pentru asigurarea autonomiei locale, a disponibilității și gestionării mai eficiente a resurselor locale, pentru furnizarea unor servicii mai bune tuturor;*
- *Consolidarea capacității administrației publice locale de a presta servicii publice într-un mod eficient, echitabil și accesibil, asigurând dezvoltarea durabilă și incluziunea socială.*

Programul este implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), și cu susținerea financiară a Guvernului Danemarcei.

Coordonatorul National al PCDLI este Cancelaria de Stat a Guvernului Republicii Moldova.

Opiniile exprimate în acest Buletin nu coincid neapărat cu poziția oficială a PNUD, UN Women sau a Guvernului Danemarcei.

Localitățile țintă ale PCDLI (2013–2015)

CONTACTE:

Lucia Aprodu

Consultant pentru comunicare

Mob: (+373) 6002-6702

E-mail: lucia.aprodu@undp.org

Urmăriți-ne online:

www.descentralizare.gov.md

<http://www.md.undp.org/>

<http://facebook.com/descentralizare.md>

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK
DANIDA | INTERNATIONAL
DEVELOPMENT COOPERATION

Empowered lives.
Resilient nations.